

דף קז.

עין משפט א. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ח הי"ד

וְהִיכֵן הַזֶּהִיר עַל הַשְּׁחִיטָה בַּחוּץ ר. בְּהַקָּשׁ. נֹאמֵר 'שָׁם תַּעֲלֶה עֲלֵתֶיךָ' וְנֹאמֵר 'וְשָׁם תַּעֲשֶׂה כָּל אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְךָ'. מָה הָעֲלִיָּה בַּחוּץ שְׁעָנֵשׁ עָלֶיךָ הַזֶּהִיר עָלֶיךָ בְּפִרוּשׁ שְׁנֹאמֵר 'הַשְּׁמֹר לָךְ פֶּן תַּעֲלֶה עֲלֵתֶיךָ'. אִף עֲשִׂיהָ שְׁבִכְלָל הַשְּׁחִיטָה שְׁעָנֵשׁ עָלֶיךָ בְּפִרוּשׁ הָרִי הוּא מְזַהֵר עָלֶיךָ. שְׁלֹא עֲנֵשׁ הַכָּתוּב אֶלָּא אִם כֵּן הַזֶּהִיר:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ט הי"ג

הַזֶּזְרֵק מִקְצַת מִתְּנוֹת בַּחוּץ חֵיב ש. הַמְקַבֵּל דָּם חֲטָאת בְּכוֹס אֶחָד נִתֵּן מִמֶּנּוּ בַּחוּץ וְחֹזֵר וְנִתֵּן בְּפָנִים חֵיב עַל

ר. כסף משנה: והיכן הזהיר על השחיטה בחוץ בהיקש וכו'. בריש פרק השוחט ומעלה (דף ק"ז):

ש. כסף משנה: הזורק מקצת מתנות בחוץ חייב. משנה שם (דף ק"י): המקבל דם חטאת בכוס אחד וכו'. משנה שם (דף קי"א): חטאת שקבל דמה בכוס אחד נתן בחוץ וחזר ונתן בפנים בפנים וחזר ונתן בחוץ חייב שכולו ראוי (לבא) בפנים קבל בב' כוסות נתן שניהם בפנים פטור שניהם בחוץ חייב אחד בפנים ואחד בחוץ פטור אחד בחוץ ואחד בפנים חייב על החיצון והפנימי מכפר. ובגמ' (דף קי"ב) בפנים ונתן בחוץ שירים נינהו הא מני ר' נחמיה היא וכו'. אי ר' נחמיה אימא סיפא קבל דמה בשני כוסות וכו' אחד בפנים ואחד בחוץ פטור והאמר רבי נחמיה שיירי הדם שהקריבן בחוץ חייב סיפא אתאן לת"ק דר"א בר"ש דאמר כוס עושה דיחוי לחבירו. ופלוגתא דראב"ש ות"ק בפרק כל הפסולין (דף ל"ד) ושם מתבאר דלדברי שניהם אין השני ראוי ואם כן אינו חייב עליו בחוץ. ויש לתמוה על רבינו שכתב אחד בפנים ואחד בחוץ חייב וכבר השיגו הראב"ד וכתב הזורק מקצת וכו' עד או אחד בפנים א"א זה אינו כלום דאחד בפנים ואחד בחוץ בין למ"ד עושה את חבירו דחוי בין למ"ד עושה אותו שירים שני לא חזי בפנים עכ"ל וצ"ע. והר"י קורקוס ז"ל כתב וז"ל ונראה שרבינו סומך על מ"ש שם למה הדבר דומה

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הַנִּיתָן בַּחוּץ. שֶׁהָרִי כָּלוּ רְאוּי לְקָרֵב בַּפְּנִים. וְאִם נָתַן
מִמֶּנּוּ בַּפְּנִים וְחָזַר וְנָתַן בַּחוּץ פֶּטוּר מִפְּנֵי שֶׁהֵן שְׂרִירִים.
אָבֵל אִם קָבַל בְּשָׁנֵי כּוֹסוֹת. בֵּין שְׁנַתָּן שְׁנִיָּהֵן בַּחוּץ. או
אֶחָד בַּחוּץ וְאֶחָד בַּפְּנִים. או אֶחָד בַּפְּנִים וְאֶחָד בַּחוּץ.
הָרִי זֶה חַיֵּב:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ט הי"א

הַעֲלָה וְחָזַר וְהַעֲלָה חַיֵּב עַל כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר ת'. זָרֵק הַדָּם
וְהַעֲלָה הָאֵיבָרִים חַיֵּב שְׁתֵּים. שֶׁהָרִי חָלַק הַפְּתוּב בֵּין

למפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואח"כ נמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות שחט שתיהן בחוץ חייב אחד בפנים ואחד בחוץ פטור אחד בחוץ ואחד בפנים חייב וכו' ושאלו בגמרא דמה למדנו מדמיון זה ותירצו הא קא משמע לן הא מני רבי היא אבודה בשעת הפרשה מתה וה"ק טעמא דאבדה הא הפריש שתי חטאות לאחריות חדא מינייהו מעיקרא בטלה היא וכו' פירוש ולא אמרינן ככי הא שאם הקריב אחד בפנים ואחד בחוץ פטור אלא חייב בכל גוונא. וסובר רבינו שהכוונה לומר שגם גבי כוסות דמי לשתיהן לאחריות כי מתחלה לאחריות עומדות וזהו למה"ד כלומר מה שאני פוטר בכוסות היכא דאחד בפנים ואחד בחוץ היינו למאן דסבר דיחוי דדמי לאבודה אבל אם הפריש לאחריות חייב והוא הדין בכוסות דלא אמרינן דיחוי אלא דמי לאחריות אי נמי אפילו אם הוא דיחוי אחר שהקריב אחד בפנים מתחלה לא היה דיחוי וחייב. ומ"מ דחוק הוא פירוש זה ואולי גירסא אחרת היתה לו וצ"ע עכ"ל:

ת. כסף משנה: העלה וחזר והעלה חייב על כל אבר ואבר. משנה שם (דף ק"ח) העלה וחזר והעלה חייב על כל עליה (ועליה) דברי ר"ש ר' יוסי אומר אינו חייב אלא אחת ובגמרא אמר ר"ל מחלוקת בארבעה וחמשה איברים וכו' אבל אבר אחד דברי הכל אינו חייב אלא אחת ור' יוחנן אמר מחלוקת באבר אחד וכו' אבל בארבעה וחמשה איברים ד"ה חייב על כל אבר ואבר ופסק כר' יוסי אליבא דר' יוחנן וז"ש בסמוך העלה אבר חסר פטור. ומ"ש שם הראב"ד לא האיר דבריו שהרי שנינו המעלה כזית מעולה ומאימורים בחוץ חייב אלמא לא קפדינן אאבר שלם, יש לומר שאין זו ראייה דכיון דלרבי יוסי אם העלה וחזר והעלה אבר אחד אינו חייב אלא אחת והיינו אפילו יש בו כמה זיתים ממילא משמע דהא דתנן העלה כזית מעולה ומאימוריה בחוץ חייב שאותו זית הוא אבר אי נמי כשהוא ממקום שאינו אבר כגון שהוא בשר או חלב. ומ"ש וכי איתמרא שמעתא במוקטרי פנים שיחסרו

**מַעֲלָה לְעוֹשָׂהּ. שֶׁהָרִי נֹאמֵר 'אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֲלֶיהָ' וְנֹאמֵר
'לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ'. הַעֲלָה אֵיבָר חֶסֶר פֶּטוּר שֶׁנֹּאמֵר לַעֲשׂוֹת
אֹתוֹ עַל הַשְּׁלֵם הוּא חַיֵּב:**

בהקטרתן והוציאן והקטירן בחוץ דהלכה כרבי יוסי דפטור עכ"ל. ואין פשט המשנה מורה כדבריו דקתני העלה וחזר והעלה משמע דכל העליות בחוץ הן: זרק הדם והעלה האיברים חייב שתיים וכו'. כך היא הגירסא הנכונה והדין שם (דף ק"ז) זורק מקצת דמים בחוץ מנ"ל (דחייב) מדתניא דם יחשב לרבות הזורק דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר או זבח לרבות הזורק ובגמ' שם א"ר אבהו שחט זורק לדברי ר' ישמעאל חייב אחת לדברי ר"ע חייב שתיים וכו' אביי אמר אפילו לר' ישמעאל חייב שתיים להכי פלגינהו קרא שם תעלה ושם תעשה שחט זורק והעלה לדברי הכל חייב שתיים ופי' רש"י לרבי ישמעאל נפקא ליה זריקה מדם שפך בעונש של שחיטה. אינו חייב אלא אחת דחד כרת וחד לאו הוא לר"ע נפקא ליה מאו זבח דכתיב גבי העלאה חייב שתיים משום דשמות מוחלקין. שם תעשה ושם תעלה הזכיר העליה לבדה והשאר כללן בעשיה אחת למימרא דלא מחייב אכולהו אלא חדא. פלגינהו קרא הוציא העלאה מכלל שאר עשיות למימר דמיחייב עלה באפי נפשה ואשארה באפי נפשיהו. שחט זורק והעלה לד"ה בין לרבי ישמעאל בין לר"ע חייב שתיים לרבי ישמעאל [כיון דכולהו בהעלה] מיחייב אהעלאה חדא דאית ליה קרא בהדיא ואשחיטה וזריקה חדא דמחד קרא נפקי ולר"ע אשחיטה מיחייב חדא ואהעלאה וזריקה חדא עכ"ל. ומדברי רבינו נראה שהוא מפרש דכי אמר אביי להכי פלגינהו קרא לר"מ נמי הוה האי טעמא ולפיכך כתב שהרי חילק הכתוב בין מעלה לעושה ולפי"ז כי אמרינן בשחט זורק והעלה חייב שתיים לר"ע נמי אהעלאה חייב אחת ועל שחיטה וזריקה אחת ובכך עלו דברי רבינו כהוגן אלא שיש בו קצת קיצור שה"ל לכתוב שאם שחט זורק והעלה אינו חייב אלא שתיים. וי"ל דמשמע ליה דהא לא איצטריך לאשמועינן דמדכלל כולן בלעשות אותו ממילא משמע דלא מחייב אכולהו אלא חדא ומאי דאיצטריך לאשמועינן היינו שאם העלה זורק חייב נמי אהעלאה מפני שהוציא הכתוב העלאה מכלל שאר עשיות וממילא משמע דה"ה לשוחט זורק והעלה אינו חייב אלא שתיים: כתב הראב"ד כיצד הקומץ וכו' א"א הספרים שלנו אינם משוים לזו הגירסא וכו'. והנך רואה שגירסת רש"י כגירסת רבינו ונראה מסוף דברי הראב"ד שהיה גורס בדברי רבינו שחט זורק חייב שתיים וכתב שהוא גירסא משובשת שאינו חייב אלא אחת ולא אמר שחייב שתיים אלא במעלה ושוחט או זורק משום דפלגינהו קרא ואין ספק שטעות סופר היה בספרו והנוסחא הנכונה כמו שכתבתי. ומ"מ מה שכתב בדברי הראב"ד אף לדברי ר"ע חייב שתיים איני יכול ליישבו דא"כ צריך לומר דלרבי אבהו לרבי ישמעאל חייב שתיים ולרבי עקיבא אינו חייב אלא אחת והם דברים הפוכים כמו שנתבאר. והר"י קורקוס ז"ל כתב שמתוך דברי רש"י נראה לי דגריס אביי אמר אפילו לר"ע אינו חייב אלא אחת: העלה אבר חסר פטור שנאמר וכו'. נתבאר בסמוך:

עין משפט ד. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ט ה"ט

כיצד. הקמץ או הלבונה והאימורין והעולה ומנחה הנשרפת * והנסכין שחסרו מקצתם בפנים והקריב שאריתן בחוץ פטור. שהרי נאמר 'לעשות אותו' על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר. הוציאו שלם וחסר בחוץ והעלהו הרי זה ספק לפיכך אינו לוקה:

עין משפט ה. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ח ה"ח

וכן המולק את העוף בחוץ פטור ב. ואם העלהו פטור. מלק בפנים והעלה בחוץ חייב על העלאה. שחט בפנים והעלהו בחוץ פטור שלא העלה אלא דבר שאינו ראוי לקרב. שחט את העוף בחוץ והעלהו בחוץ חייב שתים שהשחיטה בחוץ כשרה והרי היא כמליקה בפנים:

עין משפט ז. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ט ה"ז

היוצק והבולל והפותת ג והמולח והמניף והמגיש והמסידר את השלחן והמטיב את הנרות והקומץ

א. כסף משנה: (ח-ט) כל דבר שחייבין על העלאתו בחוץ וכו' כיצד הקומץ או לבונה והאימורין וכו' ואינו חייב על החסר. משנה וברייתא שם (דף ק"ט): ומ"ש הוציאו שלם וחסר בחוץ והעלה ה"ז ספק. שם (דף ק"י) בעיא דלא איפשיטא:

ב. כסף משנה: וכן המולק את העוף בחוץ פטור וכו' עד סוף הפרק. משנה (דף קי"א) שם. ועל מה שכתב רבינו שהשחיטה בחוץ כשירה והרי היא כמליקה בפנים כתב הראב"ד זה הטעם אין בו טעם אלא שלא חייב הכתוב בעוף אלא מה שחייב בבהמה עכ"ל. ולא זכיתי להבין דבריו שהרי ע"כ חייב בעוף מה שלא חייב בבהמה שהרי מלק בפנים והעלה בחוץ בעוף חייב ובבהמה פטור ושחט בפנים והעלה בחוץ בבהמה חייב ובעוף פטור:

ג. כסף משנה: היוצק והבולל והפותת וכו'. משנה וברייתא בפ' בתרא דזבחים (דף קי"ב):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

וְהַמְקַבֵּל דָּמִים בַּחוּץ פָּטוּר. לְפִי שֶׁכָּל אֶחָד מֵאלוֹ אֵינוֹ
 גֹּמֵר עֲבוּדָה וְנֹאמַר 'אֲשֶׁר יַעֲלֶה עָלָה אוֹ זֶבַח'. מִה
 הַעֲלָאָה שֶׁהִיא גֹמֵר עֲבוּדָה אִף כֹּל שֶׁהוּא גֹמֵר עֲבוּדָה
 חִיבִין עָלָיו:

עין משפט זז. הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ב ה"ג

אֵין שׁוֹחֲטִין אֶת הַפֶּסַח אֲלָא עַל מִי שֶׁרְאוּי לְאָכְלוֹ. הִיא
 אֶחָד מִבְּנֵי חֲבוּרָה קָטָן אוֹ זָקֵן אוֹ חוּלָה אִם יָכוֹל לְאָכְלוֹ
 כְּזֵית שׁוֹחֲטִין עָלָיו וְאִם לֹא אֵין שׁוֹחֲטִין עָלָיו שֶׁנֹּאמַר
 'אִישׁ לְפִי אֲכָלוֹ' עַד שֶׁיְהִי רְאוּי לְאָכְלוֹ. אִפְלוּ חֲבוּרָה
 שֶׁל מֵאָה וְאֵין כֹּל אֶחָד מֵהֶן יָכוֹל לְאָכְלוֹ כְּזֵית אֵין
 שׁוֹחֲטִין עָלֶיהֶן:

ד. כסף משנה: אין שוחטין את הפסח אלא על מי שראוי לאכול וכו' אפילו חבורה של מאה
 וכו'. משנה כתבתיה בסמוך אפי' חבורה של מאה שאינם יכולים לאכול כזית אין
 שוחטין עליהם. ומפרש רבינו דבעינן שלא יהא בהם אפילו אחד שאינו יכול כזית אף על
 פי שרש"י לא פירש כן:

דף קז:

עין משפט א. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ט הי"א
עין לעיל דף קז. עין משפט ג

עין משפט ב.ג.ד. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ח הט"ו

הִיְתָה הַבְּהֵמָה כְּלָה בַּחוּץ וְצֹאֲרָה בְּפָנִים ה' וְשַׁחַט חֵיב
שֶׁנֶּאֱמַר 'אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר אוֹ כֶּבֶשׂ אוֹ עֵז בַּמִּחְנָה אוֹ אֲשֶׁר
יִשְׁחַט מִחוּץ לַמִּחְנָה'. אֶחָד הַשּׁוֹחֵט בַּמִּקְדָּשׁ וְצֹאֲרָה
בְּפָנִים וְשָׂאָר גּוֹף הַבְּהֵמָה בַּחוּץ אוֹ שְׁהִיָּה גּוֹפָה בְּפָנִים
וְצֹאֲרָה בַּחוּץ חֵיב עַד שֶׁתְּהִיָּה הַבְּהֵמָה כְּלָה בַּמִּקְדָּשׁ
שֶׁנֶּאֱמַר 'וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יִבְיָאֲנוּ'. אָבַל הַשּׁוֹחֵט
בְּגִגּוֹ שֶׁל הֵיכָל אֶף עַל פִּי שְׂאִינּוֹ רָאוּי לְזַבְיָחָה כְּלָל הָרִי
זֶה פְטוּר:

ה. כסף משנה: היתה הבהמה כולה בחוץ וצוארה בפנים ושחט חייב וכו' אחד השוחט במקדש וצואר בפנים ושאר גוף הבהמה בחוץ וכו' אבל השוחט בגגו של היכל הרי זה פטור. בפרק השוחט ומעלה (דף ק"ז): אמר עולא השוחט על גגו של היכל חייב הואיל ואין ראוי לשחיתת כל זבח מתקיף לה רבא א"כ נכתוב רחמנא אל מחוץ למחנה ולא בעי אל פתח אהל מועד אל פתח אהל [מועד] למה לי לאו למעוטי גגו (של היכל) ולרבא א"כ נכתוב אל פתח אהל מועד במחנה אל מחוץ למחנה למה לי לאו לאיתויי גגו וכו' כולה בפנים וצוארה בחוץ [בחוץ פשיטא] אמאי קפיד רחמנא אשחיטה שחיטה בחוץ היא אלא לאיתויי כולה בחוץ וצוארה בפנים. ומ"ש רבינו אחד השוחט במקדש וצוארה בפנים וכו' שנאמר אל פתח אהל מועד לא יביאנו אינו נוח לי דהא מהאי קרא לא ילפינן אלא למעוטי גגו של היכל. ונראה לי שצריך להגיה ולכתוב אבל השוחט בגגו של היכל אע"פ שאינו ראוי לשחיטה כלל הרי זה פטור שנאמר ואל פתח אהל מועד לא יביאנו. א"נ יש לומר דמשמע לרבינו דמואל פתח אהל מועד יליף שפיר דבעינן שתהא צוארה בפנים:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ה. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ט הט"ו

מי ששחט קדשים בזמן הזה והעלם חוץ לעזרה חיב ו. מפני שהוא ראוי לקרב בפנים. שהרי מתר להקריב אף על פי שאין בית מפני שקדשה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבוא:

עין משפט ו. הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"א ה"ה

ואלו הן הדברים שהן עקר בבנין הבית ז. עושין בו קדש וקדש הקדשים ויהיה לפני הקדש מקום אחד והוא הנקרא אולם. ושלשתן נקראין היכל. ועושין מחצה אחרת סביב להיכל רחוקה ממנו כעין קלעי החצר שהיו במדבר. וכל המקף במחיצה זו שהוא כעין חצר אהל מועד הוא הנקרא עזרה והכל נקרא מקדש:

עין משפט ז. הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ו הט"ו

לפיכך מקריבין הקרבנות פלן אף על פי שאין שם בית בנוי. ואוכלין קדשי קדשים בכל העזרה אף על פי שהיא חרבה ואינה מקפת במחצה ואוכלין קדשים קלים ומעשר שני בכל ירושלים אף על פי שאין שם חומות שהקדשה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבוא:

ו. כסף משנה: מי ששחט קדשים בזמן הזה והעלם חוץ לעזרה. שם (דף ק"י): פלוגתא דרבי יוחנן וריש לקיש ופסק כר"י:

ז. כסף משנה: ואלו הן הדברים שהן עיקר בבנין הבית וכו' עד הוא הנקרא עזרה. בפרק ב' דמדות ופרק ד' ופרק ה': ומ"ש והכל נקרא מקדש. פשוט הוא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ט ה"ו

מי ששחט קדשים בזמן הזה והעלם חוץ לעזרה חייב. מפני שהוא ראוי לקרב בפנים. שהרי מתר להקריב אף על פי שאין בית מפני שקדשה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבוא:

עין משפט ט.י. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ט ה"י

העלה איבר שאין בו כזית בשר ט והיה העצם משלימו לכזית חייב. מפני שהוא מחבר. היה מלח משלימו לכזית הרי זה ספק לפיכך אינו לוקה. ועולה ואימוריה מצטרפין לכזית:

ח. כסף משנה: מי ששחט קדשים בזמן הזה והעלם חוץ לעזרה. שם (דף ק"י): פלוגתא דרבי יוחנן וריש לקיש ופסק כר"י:

ט. כסף משנה: העלה אבר שאין בו כזית בשר והיה העצם משלימו לכזית חייב. שם (דף ק"ז) פלוגתא דר"י ור"ל ופסק כר"י. ומ"ש היה מלח משלימו לכזית וכו'. שם (דף ק"ח) בעיא דלא איפשיטא. ומ"ש ועולה ואימוריה מצטרפין לכזית. משנה שם (דף ק"ט) המעלה כזית מן העולה ומן האימורים בחוץ חייב: